

İnkılap Tarihi Ve ATATÜRKÇÜLÜK

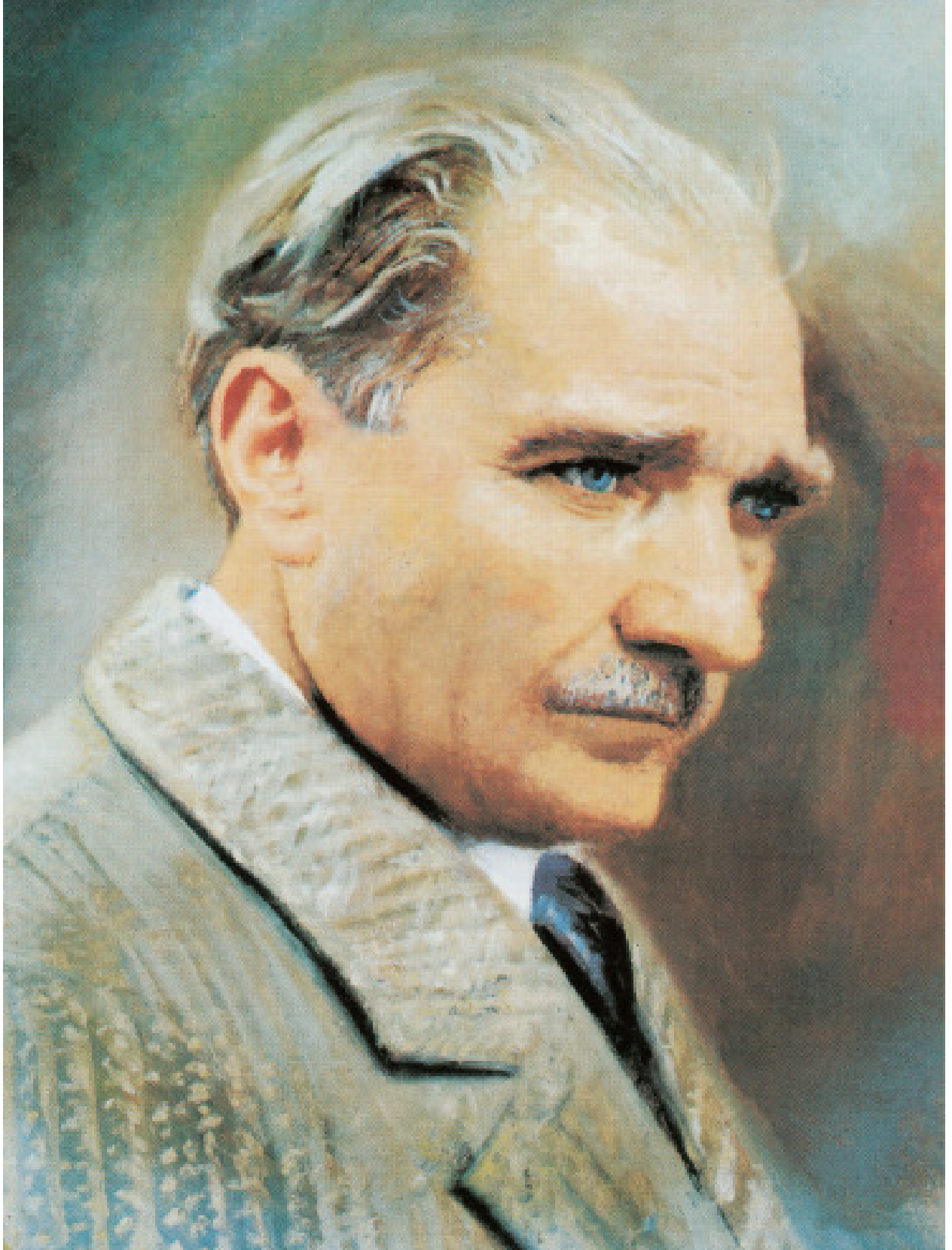
4.ÜNİTE

8.SINIF

Ad ve Soyad

Okul Ad

Sınıf

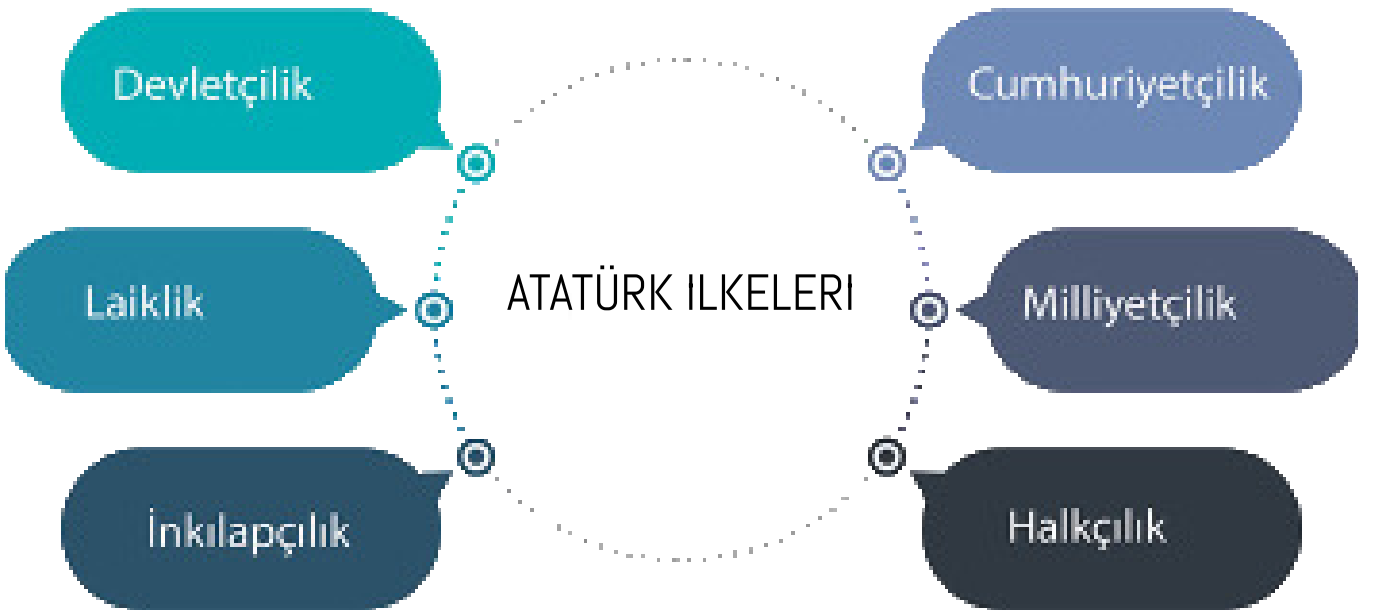
Mustafa Kemal ATATÜRK

ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

Atatürk İlkeleri.....	1
Siyasi Alandaki Gelişmeler.....	3
Hukuk Alanındaki Gelişmeler.....	7
Eğitim ve Kültür Alanındaki Gelişmeler.....	9

ATATÜRK İLKELERİ

- ★ Mustafa Kemal, bu ilkeleri **1931** tarihinde Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kurultayında açıklanmıştır
- ★ Bu ilkeler Türk milletini yüceltmeyi, Türkiye Cumhuriyeti'ni sonsuza kadar yaşatmayı amaçlar
- ★ Atatürk ilkeleri, 1937 yılında Anayasaya (1924 Anayasası) eklenmiştir

İlkeler	Özellikleri	Anahtar kavramlar	İlgili İnkılaplar
CUMHURİYETÇİLİK	<ul style="list-style-type: none"> Cumhuriyet; millet iradesini ve demokratik yaşam biçimini esas alan bir yönetim şeklidir Egemenliğin yani söz söyleme, karar verme yetkisini bir zümreye değil milletin kendisine ait olmasıdır 	<ul style="list-style-type: none"> Milli egemenlik Milli irade Çok partili seçim Seçme ve seçilme Demokrasi 	<ul style="list-style-type: none"> TBMM'nin açılması Saltanatın kaldırılması Kadınlara seçilme ve seçilme hakkı Halifeliğin kaldırılması Çok partili rejim
MİLLİYETÇİLİK	<ul style="list-style-type: none"> Geçmişte beraber yaşamış, şimdi ve gelecekte de bir arada yaşama inancı, isteği ve kararında olan insan topluluğuna millet adı verilir Türk ırkının üstünlüğüne dayanmaz. Bu nedenle ırkçı değildir 	<ul style="list-style-type: none"> Milli bağımsızlık Milli benlik Milli bilinç Ortak dil Vatan sevgisi 	<ul style="list-style-type: none"> İstiklal marşının kabulü Kabotaj Kanu'nun çıkarılması Yabancı işletimlerin satın alınması Türk Dil Kurumu
HALKÇILIK	<ul style="list-style-type: none"> Bütün vatandaşların yasalar önünde eşit olmalarını, devlet imkanlarından eşit olarak yararlanmalarını esas alan ve her türlü ayrıcalığı reddetmeye ilkeye "halkçılık" denir Halkçılık toplumsal adalet ve barışın sağlanmasına hizmet eder 	<ul style="list-style-type: none"> Eşitlik Toplumsal dayanışma Sosyal adalet 	<ul style="list-style-type: none"> Türk Medeni Kanunu Soyadı Kanunu Ayrıcalık belirten kıyafet ve unvanların kaldırılması
LAİKLIK	<ul style="list-style-type: none"> Devlet düzeni ve hukuk kuralları herhangi bir dine göre oluşturmaz, akıl ve bilim referans alınır Laiklik din ve vicdan özgürlüğüne ilgilidir 	<ul style="list-style-type: none"> Akılcılık Din ve devlet vicdan özgürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> Saltanatın kaldırılması Halifelğin kaldırılması Türk medeni kanunu Tevhid-i Tedrisat Kanunu Şer'iye ve Evkaf Vekaleti'nin kaldırılması
DEVLETÇİLİK	<ul style="list-style-type: none"> Özel sektörün yetersiz kaldığı durumlarda, yatırımların devlet tarafından yapılmasını öngörülen ilkeye "devletçilik" denir. Devletçilikte özel girişimcilik engellenmez; ancak devlet ekonomiye müdahale etmeyi görevlerin arasında görür 	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomi Yatırım Devlet Bankaları Okul ve hastane yatırımları 	<ul style="list-style-type: none"> Özel sektörün desteklenmesi Türkiye İş Bankası kurulması Teşvik-i Sanayi kanunu çıkarılması
İNKILAPÇILIK	<ul style="list-style-type: none"> İnkılapçılık çağın gerisinde kalmış tüm kurumların ortadan kaldırılması ve yerine ilerlemeyi, gelişmeyi kolaylaştıracak kurumların geliştirilmesidir. Temel hedefi her yönüyle çağdaş bir toplum oluşturmaktır 	<ul style="list-style-type: none"> Çağdaşlaşma Yenilik Dinamik yapı Muasırdan medeniyet 	<ul style="list-style-type: none"> Atatürk'ün yaptığı bütün inkılap hareketleri inkılapçılık ilkesine ilgilidir

SİYASİ ALANDAKİ GELİŞMELER

a. Saltanatın Kaldırılması

Saltanatın Kaldırılmasının Nedenleri:

- ★ Saltanatın milli egemenlik ilkesine uymaması. Bir ülkede hükümetin bulunması bu durum milli menfaatlere ters düşmesi
- ★ İtilaf Devleti'nin Lozan'da yapılacak olan Barış Konferansı'na İstanbul ve TBMM Hükümetlerini birlikte çağırarak iki tarafın çatışmalarından faydalanmak istemesi
- ★ 1921 Anayasası'na göre İstanbul Hükümeti'nin Türk milletini temsil etme yetkisini olmaması

İtilaf Devletleri, Lozan barış görüşmelerine TBMM'nin yanında Osmanlı Hükûmetini de davet etmişlerdi. Bu şekilde hareket ederek Türk tarafını ikiye bölmeyi ve ortaya çıkacak tartışmadan yararlanarak Sevr Antlaşması'nı kabul ettirmeyi amaçlıyorlardı. Bu gelişme üzerine TBMM, Osmanlı Hükûmetinin varlığını hukuken sona erdirmek için harekete geçti. 1 Kasım 1922'de kabul edilen bir kanunla saltanat ile hilafet birbirinden ayrıldı ve saltanat kaldırıldı.

b .Ankaranın Başkent Oluşu

★ Ankara,Kurtuluş Savaşı yıllarında nüfüsü az ve gelişmemiş bir şehirdi. Temsil Hiyate'nin 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelmesiyle şehir Milli Mücadele'nin yönetim merkezi olmuştu.TMBB burada açıldı,böylece Türk devleti kuruldu.Kurtuluş Savaşı ile ilgili önemli kararlar burada alındı.Yani Anlkara resmen olmasa da gerçekte yeni devletin başkentiydi

★ İsmet Paşa ve arkadaşlarının sunduğu " *Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara şehridir .*" şeklindeki kanunu teklifi,13 Ekim 1923'te uzun tartışmalardan sonra kabul edildi

Ankara'nın Başkent Seçilme Gerekçesi	İlgili Alanlar
★ Savunmaya elverişli olması ★ Lozan'da boğazların askerden arındırılması nedeniyle İstanbul'un savunmaya elverişli omamamsı	Askeri
★ Anadolu'nun merkezinde yer alması,ulaşım yolları üzerinde bulunması	Coğrafi
★ TBMM'nin Ankara'da açılması,önemli kararların burada alınması,Kurtuluş Savaşı'nın burada idare edilmesi	Siyasi
★ Atatürk'ün tarihi kitaplarından öğrendiği; "Ankara'nın Türkiye Selçukları'nın son döneminde cumhuriyet ile idare olınması" bilgisi	Tarihi

d .Halifeğın Kaldırılması

★ Halifeliğı cumhuriyetin alternatif olarak görenler vardı.Halifelik ,saltanat taraflarının sığınabilecekleri tek kurumdu.Halifelik,cumhuriyetinçilik ve laiklik ilkeleri ile uyuşmuyordu.Yabancı elçilerle görüşen Halife Abdülmecit Efendi sanki bir devler başkanymış gibi davranmaya başlamıştı. Tüm bu gerçeklerle, 3 Mart 1924'te halifelik kaldırıldı.

Halifeliğın Kaldırılmasının Nedenleri :

- ★ Abdülmecit Efendi'nin de çevresinden aldığı güçlerle siyasi faaliyetlerde bulunmasının cumhuriyet için tehdit oluşturuldu
- ★ Halifeliğın, TBMM'nin benimsemediğı "milli egemenlik" ilkesine ile bağlaşmaması
- ★ Halifeliğın, Türkiye'nin laik ve çağdaş bir yapıya kavuşması için yapılacak yeniliklerin önünde engel olması

Halifeliğın Kaldırılmasının Sonuçları :

- ★ Böylece aklın ve bilimin esas alındığı demokratik ve laik toplum düzenin oluşturulmasında önemli bir adım atmıştır
- ★ Yapılacak inkılapların önündeki önemli bir engel kaldırılmışır

d .Şeriye ve Evkaf Vekaleti ile Erkan-ı Harbiye Vekaletinin Kaldırılması

- ★ Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırılarak yerine din konusunda halkı aydınlatmak ve ilgili işleri yürütmek için **Diyanet İşleri Başkanlığı**;
- ★ Vakıf mallarını korumak ve işletmek üzerine **Vakıflar Genel Müdürlüğü**;
- ★ Erkan Harbiye Nezareti kaldırılarak yerine güvenlik sorunlarına ve belirsizliklerine hazır olmak iç ve dış tehdit risklerine karşı güvenliğini sağlamak için Genelkurmay Başkanlığı kurulmuştur. Osmanlı Devleti'nde hükümette bakanlık olan Erkan-ı Harbiyenin hükümetten ayrolarak yerine Genelkurmay Başkanlığının kurulmasının temel amacı orduyu siyasetten uzaklaştırmaktır

f .1924 Anayasası'nın Kabul Edilmesi

- ★ 20 Ocak 1921'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu diğer bir ifadeyle 1921 Anayasası savaş zamanı hazırlanmıştır.Birçok ihtiyacacevam vermeyen bu anayasa yerine 1924'te yeni anayasa kabul edilmiştir.1924 Anayasası 1961 yılına kadar yürürkte kalmıştır.

HUKUK ALANINDAKİ GELİŞMELER

- ★ Hukuk, insanların birbirleriyle ve devlet olan ilişkilerini düzenleyen kurallar bütünüdür. Değişen şartla uyum sağlayabilmek için hukuk kuralları da değişir. Toplumsal düzen, adalet ve huzurun sağlanması herkesin yasalara uymasına bağlıdır

1921 Anayasası :

- ★ Kurtuluş savaşı devam ederken Teşkilat-ı Esasiye adıyla ilk anaysamız 20 Ocak 1921'de kabul edildi. Bu anayasanın ilk maddesi "**Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir** " ifadesiydi. Savaş dönemi oluğu için bu anayasa yasama, yürütme ve yargı yetkileri TBMM'ye verilmişti. Bu anayasada devletin yönetim biçimi ile ilgili bir madde yoktu. 1923'te cumhuriyetin ilanının ardından bu anayasada "**Türkiye Devleti Cumhuriyettir.**" maddesi eklendi.

1924 Anayasası :

- ★ Cumhuriyetin ilanı ve halifeliğin kaldırılmasından sonra 1921 Anayasası'nın değiştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştı. Yeni anayasa II. TBMM tarafından hazırlandı ve 20 Nisan 1924 tarihinde yürürlüğe girdi.

1961 Anayasası:

- ★ Değişen şartlara göre yeni bir anayasa yapıldı

1982 Anayasası :

★ Şu an yürürlükte olan anayasadır. İlk üç maddesi değiştirelemez, değiştirilmesi teklif dahi edilmezdir

MADDE 1. — Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

MADDE 2. — Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insanın haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir

MADDE 3. — Türkiye devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür

a. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun Kabulü

★ Millî Mücadele'nin zor şartlar altında yürütüldüğü günlerde Mustafa Kemal Paşa, eğitimin sorunlarını çözmek için kararlı adımlar atmaya başlamıştı. Eğitimin çok başlıktan kurtarmak, akılcı ve çağdaş bir yapıya kavuşturmak gerkiyordu. Bu amaçla 3 Mart 1924 tarihinde TBMM'de Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edildi. Kanun'a göre Türkiye'deki bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı. Böylece eğitim öğretimde birlik sağlanarak eğitim; bilimsel, millî, çağdaş ve laik bir hale getirildi.

11 Mart 1924 tarihinde bu Kanun uyarınca medreseler kapatıldı. Din görevlisi yetiştirmek amacıyla imam-hatip mektepleri açıldı ve ilahiyat fakülteleri kuruldu. Öğretim programları toplumun ihtiyaçlarına ve çağın gereklerine göre yeniden düzenlendi. Okullaşma oranı ve okuma yazma bilenlerin sayısı arttı. Dersler bilimsel gelişmelere açık ve uygulamalı hale getirildi ve Türk milletinin ihtiyaçlarına göre düzenlendi. 2 Mart 1926 tarihinde kabul edilen Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile devletin izni olmadan okul açılmayacağı karar altına alındı. İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimin esasları belirlendi. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nu tamamlayan bu Kanun ile bugünkü eğitim sisteminin temelleri atılmış oldu.

Mustafa Kemal, Ankara Kız Lisesi Öğrencileriyle, 1930

KAYNAKÇA

Atatürk İlkeleri resim sayfa 1: https://www.kulturportali.gov.tr/repoKulturPortali/small/Peteklcon/ataturkilkeleriikon_20180921140302746.jpg

Mustafa Kemal, Ankara Kız Lisesi Öğrencileriyle, 1930 : http://2.bp.blogspot.com/-b_RL_P4grgU/T29LAG_79_I/AAAAAAAAALLI/4ktICjkEuqE/s400/24Haziran1933_Atat%C3%BCrk,+Ankara+K%C4%B1z+Lisesi+%C3%B6%C4%9Fretmen+ve+%C3%B6%C4%9Frencileri+ile.jpg

Çanta Yayıncılık : <https://www.cantayayinlari.com/8-sinif-t-c-inkilap-tarihi-ve-ataturkculuk-kazandiran-defter>

Hız Yayınları : <http://book.kitapkitapkitap.com/books/tyll/#p=1>

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 8 (Ders Kitabı) : https://cdn2.eba.gov.tr/PROD_REPOSITORY/7/74a775d573f70d7d0b064390afa6aa74.pdf?st=l-bwLE70K_gQ6SnCtUV0_Q&e=1653494205&eec=uJKYngYPou4Gq7iuChnoiQTXHYKCVMaWqAztjquNrbtXKotfLIBKrrypa1E6411WnZRhbqAfK2MPfD0z36zZ+w==